

РЕЦЕНЗИЯ

от

Явор Светозаров Конов, д-р, д.н., професор по полифония
(научна специалност 05.08.02, музикознание и музикално изкуство,
свидетелство за научно звание № 22840/22.02.2005, ВАК София)

от департамент Музика на НБУ

върху научните трудове и актива

на доц. д-р Албена Георгиева Кехлибарева-Стоянова,

единствен кандидат **в конкурс за заемане на академичната длъжност професор**

в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

(и конкретно: вокални и камерни ансамбли, камерна музика, акомпанимент),

към Бакалавърския факултет на Нов български университет,

предложен от департамент „Музика“ и обявен в ДВ бр. 33/17.04.2018 г.

Основна информация за професионалния път и развитие на доц. д-р Албена Г. Кехлибарева-Стоянова¹:

1980 – дипломирана в Националната музикална Академия „Проф. Панчо Владигеров“ – в 2 факултета: 1) Вокален – специалност „класическо пеене“ (с преподавател проф. Илия Йосифов), 2) Инструментален – специалност „пиано“ (с преподаватели проф. Лили Атанасова и проф. д-р Атанас Куртев).

1982 – придобива образователна степен Магистър във Висшето училище за музика „Ханс Айслер“, Берлин – специалност „камерно и кантатно-ораториално пеене“ (с преподаватели проф. Лоре Фишер и проф. Дитер Цехлин).

1992 – придобива образователна степен Магистър във Висшето училище за музика Виена – специалности „Камерна музика“ и „Камерно пеене“ (с преподаватели проф. Ерик Верба и проф. Леополд Спицер).

2005 – придобива научното звание пред ВАК „доцент“ (днес по ЗРАСРБ – академична длъжност) по научна специалност 05.08.02 – Музикознание и музикално изкуство, свидетелство № 23168 по протокол № 8 от 25.05.2005.

2015 – придобива научно-образователна степен Доктор в Нов български университет и ВАК с дисертация на тема “Някои естетически, артикулационно-

¹ Според предоставената ми текстова информация, без копия от дипломи.

фонетични и ансамблови проблеми в интерпретацията на „Lied“ от епохата на Романтизма и Постромантизма – XIX–XX век“ (с научен ръководител проф. Елисавета Вълчинова-Чендова, д.изк.).

Според предоставената ми текстова информация, доц. д-р А. Кехлибарева е осъществила или взела участие в над 1000 концерта в страни от Европа и Азия, както и голям брой звукозаписи у нас и в чужбина, където се изявява и като музиколог.

Посетила е 11 международни академии и курсове в Австрия, Германия, Нидерландия, Норвегия (вкл. и за барокова и съвременна музика).

Членува в наши и международни професионални организации.

Осъществила е 5 университетски проекта – към департамент „Музика“ и съвместно с други департаменти на НБУ. Има участия в различни по характер национални и международни проекти.

Изследователска (творческа) дейност и резултати

Доц. д-р Албена Кехлибарева-Стоянова, като кандидат по този конкурс за професор по вокални и камерни ансамбли, камерна музика и акомпанимент, представя своя обемна **монография**, а именно **„Макс Регер и пространството на органната песен до Първата световна война“** (София, издателство „Водолей“, 2017, ISBN 9789549415902, 317 стр.). Като библиография в нея авторката посочва 300 референтни източници: монографии и друг вид книги (енциклопедии, атлас, учебници, учебни помагала, ноти и пр. – от четива за Стария завет и Древния Египет до такива, посветени на съвремието ни), дисертации, сборници, студии и статии, от които 223 на български език и някои на руски (на кирилица) и 77 на латиница; плюс 11 интернет-адреса.

Изчетох внимателно и с интерес монографията, не на последно място и защото тематиката ме интересува. Отнася се за един забележителен композитор и полифоник , живял и творил в богатата и заложена с трагизма на последвалите я 2 световни войни. Богата култура, която, по ред и ред причини, е твърде чужда по нашите земи².

Ясно е, че интересът на А. Кехлибареве към Макс Регер е отдавнашен, с годините все по-дълбок и разгърнат. В предоставената ми текстова информация е посочено, че доц. д-р А. Кехлибарева е и първият български представител в международната фондация „Макс Регер“ и член на обществото на Макс Регер в

² За тези, които прочетат рецензията и се интересуват от Макс Регер, отбелязвам и този съвсем нов филм, създаден във връзка със 100-годишнината от смъртта на Регер (DVD-комплект, от 2017: <https://www.gramophone.co.uk/blog/maximum-reger>).

Карлруе, Германия, както и че през 2016 е представителка на България на международния конгрес „100 години Макс Регер“, провел се в Лайпциг.

В монографията си А. Кехлибарева представя обстойно живота и творчеството на Макс Регер, в корелативни връзки с множество събития и личности. Представя и 27 (най-значимите) от стотиците възпитаници на М. Регер – биографии, творчество, характеристики. Авторката осветлява и историята и същността на жанра „песен с оркестър“ в периода от 19-и и началото на 20-и век – чрез творчеството на Хуго Волф, Густав Малер и Александър фон Цемлински, Макс Регер, Рихард Щраус и Ян Сибелиус. Представя и органната песен в периода от края на 18-и век до началото на 20-и. Разкрива сакралните измерения в светските опуси на жанра „Lied“ у Макс Регер (следва цялостна панорама на песните му за соло глас и пиано, или орган, или хармониум). При прочита оставаш с впечатлението, че А. Кехлибарева наистина познава материята, за която пише – и културално, и нотно, и интерпретаторски.

Също много интересни и ценни, и практически достоверни – защото, това се разбира при четенето, разказват и за личния опит на авторката – са нещата, представени от А. Кехлибарева в главата „Организация на духовни концерти в катедрали и църкви днес“, където е осветлено и присъствието на творбите на Макс Регер в тези концерти.

Прочитането на книгата показва наистина същинско и в детайли познаване на въпросите, свързани с изпълняването и интерпретирането на творчеството на Макс Регер. И особеностите и изискванията на партитурите, и отношението към текстовете и скритите в тях светове, концепции, конкретни разкази и нюанси в тях, и към звукоизвличане, и към звукови съотнасяния глас-инструментал, и към акустически характеристики и адаптиране към тях. Много е казано и за различните видове орган и за технически и естетически аспекти на свиренето на него – според епоха и стил, респ. солово или ансамблово.

За евентуално второ издание на книгата бих препоръчал някои реструктурирания и съкращения (разбира се, право на авторката е дали да направи това), както и допълнителна редакторска и коректорска намеса (в това число и в описания в библиографията, наречена от авторката „Библиографска литература“).

В своя „Доклад за самооценка“ доц. д-р Албена Кехлибарева заявява, че през всичките учебни години във времето след придобиването на званието „доцент“ в НБУ е **изпълнявала и преизпълнявала нормата за необходимата ѝ научна и творческа дейност** (като доказателство посочва личните си формуляри за основна и допълнителна заетост). Описва и **165 изяви, от които 72 аудиозаписа** (в БНР, в Германия, в Италия и

в Нидерландия), **3 записа от съвместни изяви** с други департаменти на НБУ, **77 концерта и спектакли** (от които **30 нейни** и **47 на нейни студенти** – самостоятелни и общи продукции³) и **13 публикации** (от които 3 в Германия). Посочва приноса на излъчвания на нейни записи по BBC, Radio RAI, Радио Барток, Баварското радио за култура, национални радиа и телевизии (общо 72 творби от 17 композитора)⁴. По данни от същи доклад, в канала „В канала „muzikaeuropa“ в youtube.com са налични 125 видеоклипа със записи на Албена Кехлибарева (https://www.youtube.com/results?search_query=muzikaeuropa).

А. Кехлибарева има подчертан **принос в изпълнението и разпространяването на съвременна българска музика** (от края на миналия и от настоящия век) **у нас и по света**, чрез живи концерти⁵ и/или чрез аудио и видеозаписи, разпространявани на носители, чрез излъчвания на множество радиостанции у нас и в чужбина⁶, както и чрез интернет.

Като обобщение на концертната си дейност, доц. д-р А. Кехлибарева посочва (ibidem), че след започване на работа в НБУ е изнесла над 800 концерта (у нас и в множество други страни), като винаги в програми, афиши и пр. и изтъквала принадлежността си към НБУ.

Предоставеният ми списък на **другите публикации** на доц. д-р Албена Кехлибарев-Стойнова от периода след придобиването ѝ на научното звание доцент описва неин доклад, изнесен в **Лайпциг** и **отпечатан** в сборник материали от съответната конференция (2017, предоставено ми е ксерокопие от доклада в това издание), посочени са и **други 5 нейни доклада**, респ. **публикации** в книжките от „Млад научен форум за музика и танц“ (конференцията на департамент Музика – НБУ

³ От курсовете ѝ в НБУ по камерно и класическо пеене, камерна музика, вокални ансамбли, вкл. синтезатор и електроакустическа обработка. Множество от тях са осъществени извън кампуса на НБУ – в София и в други градове на страната.

⁴ Посочва, че през целия период след заемането на длъжността „Доцент“ в НБУ (2005) е осъществила 268 студийни записи за Българско национално Радио по покана на БНР; потвърждаващ това документ от БНР не намерих в предоставената ми документация. Отбелязва, че 20 от са качени в НЕА-НБУ, а 162 – в Moodle-НБУ.

⁵ В Германия, Нидерландия, Франция, Италия, Австрия, Финландия, Норвегия, Япония, Словакия, Македония, Чехия, Унгария и др. С творби от Гоерги Минчев, Димитър Христов, Нева Кръстева, Георги Арнаудов, Юлия Ценова, Кирил Илиевски, Пенчо Стоянов, Васил Казанджиев, Иван Спасов, Ценко Минкин, Велислав Заимов, Явор Димитров и др.; Едисон Денисов, Лучано Берно, Хуго Волф, Макс Регер, Ян Сибелиус, Волфганг Зайфен, Марсел Ландовски, Фредерик Шопен, Бенджамин Бритън, Густав Малер и др. аккомпанирали са ѝ Нева Кръстева, Стефан Далчев, Матиас Якоб, Волфганг Зайфен, проф. Дирк Елзман и др. Впечатляващ момент при А. Кехлибарева е, че тя е прекрасен пианист и в много случаи си аккомпанира сама по великолепен начин.

⁶ БНР, BBC, RAI, Радио Баден-Баден, Радио Бранденбург, Словашкото национално радио – Братислава, Шведското кралско радио, Норвежкото кралско радио и др. Посочва и че телевизиите Нова и СКАТ са реализирани предавания, посветени на нея.

за докторанти с международно участие – 2012, 2013, 2014, 2015, 2017), както и 2 публикации в списание „Музика. Вчера. Днес” (2016, 2016).

Предоставено ми бе DVD „**Учебно помагало за студенти по музика на НБУ**” (2017) – Албена Кехлибарева-Стоянова, мецосопран/пиано във видеоклипове на творби от световната класика и български композитори (дискът съдържа 75 записа, с които се запознах в достатъчна степен).

Предоставена ми е информация и за „**DVD – Второ издание от концерт във Френската катедрала в Берлин – Албена Кехлибарева и финландския органист Еза Тойвола /D. Sten OEZB**” – не разполагам с този диск.

Описани са и **3** изнесени от доц. д-р А. Кехлибарева **семинара** (в годините 2011, 2012, 2015).

Доц. д-р А. Кехлибарева е **надхвърлила многократно изискването за осъществяване на поне 2 нови изследователски или творчески проекта**: представя 85 проекта (част от проектите на департамент „Музика“), свързани с личната ѝ професионално-творческа и педагогическа дейност като преподавател, инициатор и много често и като организатор и продуцент на самите проекти: различни концерти и/или цикли концерти – нейни и/или на нейни възпитаници, в различни изпълнителски формации, изнесени на различни места в София и в други градове на страната.

Участвала е в множество други проекти на НБУ като преводач (от и на немски, английски, френски), вземане на интервюта и пр., участие в предавания на радиа и телевизии. В този план **приемам за достатъчно и участието и в изследователски/творчески програми.**

Достатъчна е и активността на доц. д-р А. Кехлибарева в усъвършенстването и развитието на курсовете и програмите в НБУ, защото е участвала активно в разработването, преустройството, подобряването, промяната и усъвършенстването на програмите по музика – бакалавърска, магистърска и докторска, както и в акредитацията на програмите. Посочва, че през годините на атестацията (2011-17) е водила общо 65 курса в БФ, МФ и ЦППО. Преизпълнявала е нормата си за аудиторна и извънаудиторна учебна заетост.

Посочва още че:

Средната оценка от студентите за удовлетвореността от курсовете ѝ в атестирания период е над 4.00 и в много от годините отличен 4.70.

Преизпълнявала е задължителното изискване за качване на материали в електронния обучителен модул „Moodle НБУ“ и е съдействала за приобщаване на студентите по музика към тази форма на обучение.

В периода на атестацията многократно е била председател и член на жури в комисии по защиты на бакалаври, магистри, докторски тези и конкурс за главен асистент.

Не само е осигурявала участия на свои студенти в творчески изяви в национални и международни състезания, но и че сред студентите ѝ вече се открояват певци с национални и международни признания (посочва 17 имена, сред които и на чужденци).

Посещавала е дълга редица от общоуниверситетски и специализирани семинари и конференции на различни тематки. Лично е организирала 2 значими общоуниверситетски събития (среща с Посланика на Финландия, изнесъл лекция и Представяне на финландски народни традиции в музиката, поезията и танците от г-жа Еми Куанпаа, по повод 100 години Независима Финландия)

Редовно и активно е участвала в департаментните съвети на Департамент Музика.

Има активен принос в създаването на УПИ Център за компютърно музициране и компютърна звукообработка „Станислав Станчев-Стенли“ и в сключването на рамков договор между НБУ и Музея за история на София.

Личните ми впечатления от кандидата.

Познавам доц. д-р Албена Кехлибарева-Стоянова от 2010, когато отидох на работа в НБУ. Владее чужди езици, колегиална и политична е.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ: на основание на всичко гореизложено, съм ЗА това доц. д-р Албена Георгиева Кехлибарева-Стоянова, единствен кандидат в този конкурс за заемане на академичната длъжност професор по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство (вокални и камерни ансамбли, камерна музика, акомпанимент), да бъде допусната до избор от Академичния съвет на НБУ.

София, 23 август 2018 г.

Подпис: